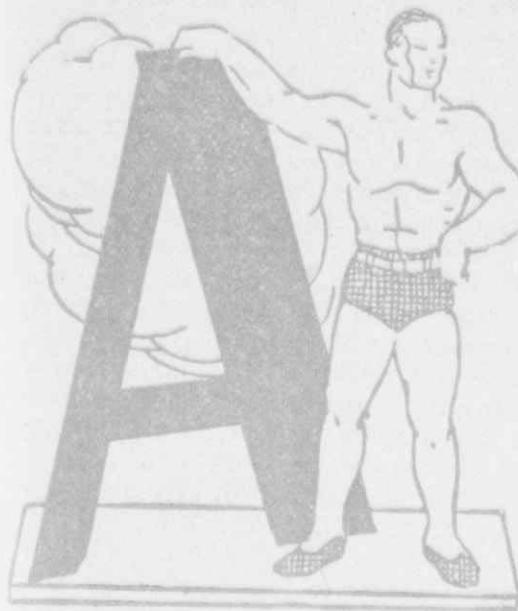

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ο ΤΖΙΜ ΛΟΝΤΟΣ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ

Α'

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ
ΠΡΩΤΟΠΑΛΑΙΣΤΟΥ

Ν είνας ένας "Ελλην που τὸ ὄνομά του ἔχει γίνει διάσημο σ' ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη, πού ἡ φήμη του ἔχει φθάσει στὰ πέρατα τοῦ κόσμου καὶ ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ἵνδαλμα τῆς νεολαίας, ὅχι μόνον τῆς μικρῆς μας πατρίδος, ἀλλὰ ὀλόκληρης τῆς ἀπέραντης Ἰερικανικῆς ἡπείρου, αὐτὸς ὁ "Ελλην εἶνε, δίχως ἄλλο, ὁ Τζίμ Λόντος. Μπορείτε νὰ ρωτήσετε έναν Αμερικανὸ ποιὸς εἶνε ὁ "Ομηρος καὶ νὰ μὴ καλοξέρη νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ. Ἀλλὰ ἂμα τὸν ρωτήσετε ποιὸς εἶνε ὁ

Λόντος, ἀμέσως θὰ σᾶς τὸ πῆ. Καὶ μάλιστα, ἀν ἀσχολήται καὶ μὲ τὸν ἀθλητισμὸ, θὰ γνωρίζῃ λεπτομερέστατα ποιὸ εἶνε τὸ ἀνάστημα τοῦ Λόντου, ποιὸ εἶνε τὸ θάρος του καὶ πόση ἡ περιφέρεια τοῦ θώρακός του. Ἐμεῖς οἱ "Ελληνες δὲν μπαίνουμε σὲ τόσες λεπτομέρειες. Ἀλλὰ ρωτήστε ὅποιος ἀπὸ παιδὶ ἀπὸ δέκα ἐτῶν κι' ἐπάνω, ποιὸς εἶνε ὁ Τζίμ Λόντος, καὶ θὰ ιδῆτε εύθὺς τὰ μάτια του ν' ἀστράψουν καὶ νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ μὲ ἀνυπόκριτο καμάρι: «Ο "Ελλην πρωτοπαλαιστὴς τοῦ κόσμου!»

"Ενας "Ελλην λοιπὸν, ποὺ κατώρθωσε νὰ δοξάσῃ τόσο πολὺ τὸ ὄνομά του καὶ μαζὺ μ' αὐτὸ καὶ τὴν πατρίδα του, δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ένας συνηθισμένος ἀνθρωπος, οὔτε μπορεῖ νὰ ἔφθασε τυχαίως αὐτοῦ ποὺ ἔφθασε. Θὰ χρειάστηκε ν' ἀγωνισθῇ σκληρὰ, νὰ δουλέψῃ, νὰ κοπιάσῃ, θὰ χρειάσθηκε νὰ ἔχῃ φιλοδοξία, μὰ καὶ ὑπομονὴ καὶ ἐγκαρτέρηση καὶ θάρρος. Ἐνὸς τέτοιου ἀνθρώπου ή ζωὴ δὲν εἶνε μιὰ ἀπλῆ ἀλληλουχία γεγονότων χωρὶς θαθύτερη σημασία. Εἶνε γενέτη οὐσία καὶ νόημα καὶ παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ σ' ἐκείνους ποὺ τοὺς ἀρέσουν ή περιπέτειες καὶ σ' ἐκείνους ποὺ ἀρέσει ή δρᾶσις, ἀλλὰ καὶ σ' ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ έχουν μπροστά τους ως ὑπόδειγμα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐπέτυχαν στὴ ζωὴ τους καὶ νὰ ιδοῦν ποιὸ δρόμο ἔχάραξαν αὐτοὶ ποὺ ἀγωνίσθηκαν μόνοι τους γιὰ νὰ δημιουργήσουν τὸ ὄνομά τους καὶ τὴ φήμη τους.

Πρέπει έν τούτοις νὰ διμολογήσω δτὶ ἂμα τὸ «Μπουκέτο» μοῦ ἀνέθεσε νὰ παρουσιαστῶ στὸν Λόντο καὶ νὰ τοῦ ζητήσω τὴν βιογραφία του, ἀνέλαβα τὴν ἐντολὴ αὐτὴν μὲ κάποιον ἀκαθόριστο φόβο. Φοβόμουν μήπως δ Τζίμ Λόντος ήταν... κακομαθημένος ἀπὸ τοὺς "Αμερικανούς. Δὲν ἔγνωριζα τὸν ἔδοξο πρωτοπαλαιστὴ παρὰ μόνον ἐξ ὄψεως (καὶ μακρυνῆς ὄψεως μάλιστα). Φανταζόμουν δτὶ ένας ἀνθρωπος ποὺ ἔχει γίνει τόσο διάσημος, ποὺ κάθε μέρα ἀκούει διυράμψους, ποὺ βλέπει τὰ ἐκατομμύρια τῶν "Αμερικανῶν νὰ σκοτώνωνται γιὰ τὶς φωτογραφίες του καὶ νὰ κάνουν ἀτελείωτη σειρὰ γιὰ νὰ ἔξασφαλίσουν ἔνα εἰσιτήριο κάθε φορὰ ποὺ θά πρόκειται νὰ παλαίσῃ, δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ τὸ ἔχῃ πάρει ἐπάνω του καὶ νὰ κυττάξῃ κάπως ἀκατάδεκτα μιὰ ἄγνωστή του δημοσιογράφῳ ποὺ τοῦ ζητεῖ — οὔτε πολὺ, οὔτε λίγο — ὀλόκληρη τὴν βιογραφία του.

Εύτυχῶς δμως οἱ φόβοι μου διεψεύσθησαν κατὰ τὸν πανηγυρικότερο τρόπο. Πρώτα ἀπ' όλα δ Λόντος — δταν τὸν ίδη κανεὶς ἀπὸ κοντὰ — δὲν κάνει τὴν συντριπτικὴ ἐντύπωσι ποὺ δίνει δταν εἶνε στὸ στίβο.

Εἶνε ένας νέος μὲ ἀθλητικὴ σωματικὴ ἐμφάνισι, ἀλλὰ μὲ πρόσωπο ἀνοιχτόκαρδο, πρόσχαρο, εἵλικρινές καὶ μ' ἔνα κεφάτο καὶ ἔλαφρὰ εἰρωνικὸ μειδίαμα ποὺ παιχνιδίζει πάντα, πότε στὶς ἄκρες τῶν χειλέων του καὶ πότε στὸ στόμα του.

"Οσο δὲ γιὰ τοὺς τρόπους του — καμιὰ προσποίησις, κανένας ναρκισσισμὸς, κανένα «Ἐγώ μαι κι' ἄλλος κανένας», ποὺ συναντᾶ κανεὶς δυστυχῶς τόσο συχνὰ σὲ πολλοὺς ποὺ τὸ ὄνομά τους ἀναφέρθηκε ἐστὸ καὶ μιὰ φορὰ στὶς ἐφημερίδες. Ο Λόντος εἶνε ἀφέλεστας, ἀπλούστατος, γεμάτος χιούμορ καὶ ἔχει μέσα του τὴν ἔμφυτη ἐκείνη ἐλληνικὴ εὐγένεια, τὴν τόσο ἀνώτερη ἀπὸ τοὺς ἐπίκτητους δῆθεν πολιτισμένους τρόπους τοῦ ἐζευρωπαίσμένου Ρωμηοῦ. Μ' δλο ποὺ ἔχει περάσει σχεδὸν ὅλη του τὴ ζωὴ στὴν Αμερικὴ, ὅχι μόνων δὲν ἔχει ξεχάσει τὰ ἐλληνικὰ, ὅπως τὸ παθαίνουν πολλοὶ ποὺ ἔχουν πάρει μόνο γιὰ μιὰ διδούμαδα στὰς «Εὐρώπας», ἀλλὰ τὰ μιλεῖ ἀβίαστα, μὲ μιὰ ἐλαφρότατη μόνον ἀγγλικὴ προφορά. "Εχει δμως κι' ἔνα... κακό: Παρ' ὅλη του τὴν προθυμία καὶ τὴν εὐγένεια του, η πολλαπλές του ἀγχολίες, πρῶτα ἡ οἰκογενειακές καὶ κατόπιν ἡ ἀθλητικές, τὸν κάνουν σχεδὸν ἀθέατο. "Αν θέλουμε νὰ διεκτραγωδήσουμε τὶς περιπέτειες μας καὶ τὸ κυνῆγι ποὺ τοῦ ἔκαναμε, θὰ ἐπρεπε νὰ γράψουμε ἔνα ιδιαίτερο δγκώδες βιβλίο, παρόμοιο μὲ τὰ ταξίδια τοῦ Σεθάχ Θαλασσινοῦ. Καὶ ποῦ δὲν τὸν ἀναζητήσαμε, καὶ ποῦ δὲν τὸν κυνηγήσαμε, καὶ ποῦ δὲν τὸν περιμέναμε! "Ως καὶ στὴν Αιδηψό ἀκόμη ἐπήγαμε νὰ τὸν δρούμε, διακόπτοντάς του τὴν σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀναπαυσὶ του ποὺ ἐπῆγε νὰ λάβῃ μέτα τὴν ἀπώλεια τοῦ πατέρα του. Ἀλλὰ δὲ πειμένων νικᾶ. Καὶ η προσπάθειές μας ἔστεφθησαν στὸ τέλος ἀπὸ ἐπιτυχία.

* * *

"Οταν συναντήσαμε γιὰ πρώτη φορὰ τὸν διάσημο πρωτοπαλαιστὴ καὶ τὸν ζητήσαμε τὴν βιογραφία του γιὰ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Μπουκέτου», δ Τζίμ Λόντος ἔδειξε κάποια ἀπορία.

— Τί μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἐγὼ; εἰπε. Εκεῖνα τὰ περιστατικὰ ποὺ ἔχουν ἐνδιαφέρον, δὲν γράφονται καὶ κεῖνα ποὺ γράφονται, δὲν ἔχουν ἐνδιαφέρον.

— Δὲν εἶνε δυνατὸν, ταρὰ ὀλόκληρη ή ζωὴ ή δική σας νὰ ἔχῃ ἐνδιαφέρον, εἴπαμε. "Αλλωστε ἐμᾶς δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν μονον ή περιπέτειες καὶ τὰ διάφορα περιστατικά. Θέλουμε νὰ δημοσιεύσουμε τὴ βιογραφία σας στὸ «Μπουκέτο» γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ η ζωὴ σας καὶ ως ὑπόδειγμα στὴν νεολαία.

— Εδῶ η μετριοφροσύνη τοῦ Λόντου ἔξανισταται. Μὲ ἀγανάκτησι σχεδὸν διαμαρτύρεται:

— Η δική μου η ζωὴ ως ὑπόδειγμα; "Οχι δά!

— Καὶ δμως, ένας ἀνθρωπος ποὺ μόνος του κατώρθωσε νὰ φθάσῃ ἐκεὶ ποὺ ἔφθασατε ἐσεῖς, μπορεῖ νὰ διδάξῃ πολλὰ μὲ τὸ παράδειγμά του στοὺς νέους, ποὺ θέλουν νὰ κάνουν κάτι στὴ ζωὴ τους.

— Η ἀλήθεια εἶνε πῶς ἐντελῶς μόνος ἔγινα αὐτὸ ποὺ είμαι. Καὶ δχι μόνον μοναχός μου, ἀλλὰ καὶ κάνοντας ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμούσαν οἱ γονεῖς μου...

— Σᾶς παρακαλῶ, ἀν ἀποφασίσετε σ' ἀλήθεια νὰ μᾶς διηγηθῆτε τὴν ζωὴ σας, πρέπει νὰ τὸ κάνετε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ.

— Δηλαδή;

— Νά, σὰν νὰ ποῦμε, πρέπει νὰ σᾶς υποβάλουμε σὲ σωτὴ ἀνάκρισι: Πῶς δνομάζεσθε, ποὺ ἔγεννήθητε κ.τ.λ.

— Ο Τζίμ Λόντος χαμογελάει.

— Τὸ ὄνομά μου, καθὼς ξέρετε, δὲν εἶνε Λόντος, ἀπαντᾷ, ἀλλὰ Χρήστος Θεοφίλου.

— Ο πατέρας μου δ Θεόφιλος Θεοφίλου, ήταν ένας καλὰ ἀποκαταστημένος γεωργός στὸ Κουτσοπόδι τοῦ "Αργους.

— Εγώ είμαι τὸ στερνοπούλι του, τὸ δέκατο τρίτο παιδί της οἰκογενείας. Δὲν ξέρω ἀν αὐτὸ πρέπη νὰ τὸ θεωρήσω ως τυχερὸ ή γρουσούζικο, ή ἀλήθεια δμως εἶνε δτὶ δλη μου η ζωὴ υπῆρξε πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν μου, ποὺ δλοι είχαν μυαλὸ καὶ ἔκάθησαν στὴν πατρίδα τους καὶ ξγιναν καλοὶ νοικοκυραῖοι, ἐνῶ ἐγὼ ἀπὸ

λόγω πληθώρας δλης ή συγένεια τοῦ ἀναγνώσματός μας
«Η ΖΩΗ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ»
ἀναβάλλεται γιὰ τὸ προσεχὲς φύλλο.

μικρός έφανηκα αντάρτης. 'Από τά δώδεκα άγόρια πού είμαστε, έχασαμε τά έξη, τά περισσότερα σε μικρή ήλικια και μάλιστα όλα έκεινα πού ξέρχονταν άμεσως πάνω από έμένα, έτσι ώστε τώρα έγω μὲ τὸν νεώτερο ἀδελφό μου, ξέχουμε μεγάλη διαφορά ήλικιας. Τώρα δηλαδὴ ἀπομένουμε δὲ Ἀναστάσης, ὁ Γρηγόρης, ὁ Δημήτρης, ὁ Γιάννης, ὁ Θανάσης, ή μονάκριθη ἀδελφή μας, ή κυρία Φωτεινή Μαύρου, καὶ έγω, ποὺ δύως σᾶς εἶπα ήμουν δὲ μικρότερος. 'Ο πατέρας μου ήταν πολὺ αὐστηρός καὶ σκληρός ἀνθρωπος. Τὸν ἐτρέμαμε όλοι στὸ σπίτι. 'Η μητέρα μου πάλι ήταν μιὰ πολὺ μαλακή, γλυκειὰ καὶ θρήσκα γυναῖκα καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἔξουδετερών τὴν αὐστηρότητα τοῦ πατέρα μου. "Ετσι ὅταν ήμουν μικρός, βρισκόμουν ἀνάμεσα σὲ δύο ἀντίθετα ρεύματα. Τὰ σχέδια τῶν γονέων μου γιὰ τὸ μέλλον μου ἡσαν ἐντελῶς ἀντίθετα. 'Ο πατέρας μου ἐσκόπευε νὰ μὲ βάλῃ στὴ Σχολὴ τῶν Εὔελπίδων καὶ νὰ μὲ κάνῃ ἀξιωματικό. 'Η μητέρα μου ἀντιθέτως ἥθελε νὰ μπῶ στὸ μοναστήρι καὶ νὰ γίνω παπᾶς! Μὰ έγὼ τοὺς γέλασα καὶ τοὺς δυό. Δὲν ἔγινα οὔτε ἀξιωματικός, οὔτε παπᾶς, ἀλλὰ ἔγινα παλαιστής. 'Ἐν τούτοις ἡ μητέρα μου εἶχε ἔξασκήσει ἐπάνω μου πολὺ μεγάλη ἐπίδρασι καὶ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ήμουν δέκα ώς ἔνδεκα ἔτῶν εἶχε δημιουργήσει μέσα μου τὴν διατύπωσι δὲτι δὲ μόνος προορισμός τῆς ζωῆς μου εἶνε νὰ κάνω καλὸς ἔργα καὶ νὰ μπῶ στὸν Παράδεισο. Ποτὲ δὲν τὸ εἶχα βάλει στὸ νοῦ μου νὰ γίνω παλαιστής. Θυμᾶμαι δύμας ἀκόμη καὶ τώρα πολὺ ζωντανά, ἔνα ἐπισόδιο ποὺ μοῦ ἔκανε τότε μεγάλη ἐντύπωσι καὶ χαράχθηκε βαθύτατα στὴν μνήμη μου: 'Ο πατέρας μου ήταν πολὺ δυνατός ἀνδρας. 'Ηταν φημισμένος ἔνα γύρω γιὰ τὴν δύναμι του. 'Ἐλεγαν πῶς ήταν δὲ δυνατώτερος ἀνδρας τῆς περιφερείας καὶ μ' ὅλο ποὺ δὲν ήταν πειά νέος, διατηροῦσε ἀκόμη τὴν φήμη του. 'Έγὼ, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔγινε αὐτὸ τὸ περιστατικό ἡμουν παιδάκι ὡς ἐννέα ἔτῶν καὶ δὲ πατέρας μου μὲ ἔπαιρνε μαζύ του στὰ χτήματά μας, γιατὶ ήταν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ. 'Ἐτυχε λοιπὸν ἔκεινες τὶς ἡμέρες νὰ ἔρθῃ στὸ χωριό μας κάποιος νέος ποὺ ἔλειπε πολὺν καιρὸ ἀπὸ τὸν τόπο μας καὶ μαζύ μὲ τ' ἄλλα ἄκουσε καὶ γιὰ τὴ δύναμι του πατέρα μου. 'Ἐπειδὴ δύμας ήταν κι' αὐτὸς δυνατός κι' ἤξερε ἀπὸ πάλαι μα, δὲν θέλησε νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀξία τοῦ πατέρα μου καὶ στοιχημάτισε πῶς θὰ παλαιψη μαζύ του καὶ θὰ γὸνινήσῃ. 'Ηρθε λοιπὸν καὶ βρήκε τὸν πατέρα μου στὰ χωράφια ὅπου ἐπιστατοῦσε τοὺς ἔργατες καὶ τοὺς πρότεινε νὰ παλαιψουν γιὰ νὰ φανῆ ποιὸς εἶνε δυνατώτερος.

— Παιδί μου, τοῦ λέει δὲ πατέρας μου, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ποὺ μοῦ λέεις εἶνε ἄγαρμπο. 'Εσύ εἰσαι εἰκοσιεπτά χρόνων κι' έγὼ πενήντα. 'Αν λοιπὸν μὲ νικήσης, θὰ εἶνε ντροπή, γιατὶ θὰ πῆ δὲ κόσμος πῶς τὰ ἔθσλες μ' ἔναν ήλικιωμένο ἀνθρωπο, ποὺ μποροῦσε νὰ εἶνε πατέρας σου. 'Αν νικηθῆς πάλι θὰ εἶνε ντροπή γιὰ σένα, γιατὶ δὲ κόσμος θὰ γελάσῃ μαζύ σου ποὺ ἄφησες νὰ σὲ νικήσῃ ἔνας γέρος.

— "Οχι, ἐπέμενε ἔκεινος, ντροπή-ξεντροπή έγὼ θέλω νὰ παλαιψουμε.

Τόση ήταν δὲ πιμονή του ποὺ στὸ τέλος δέχτηκε δὲ πατέρας μου καὶ πιαστῆκαν νὰ παλαιψουν. 'Έγὼ ήμουν μπροστὰ σὲ όλα αὐτὰ καὶ παρακολουθοῦσα τὴν πάλη μὲ ἀγωνία καὶ ἐκπληξί, γιατὶ δὲν εἶχα ποτέ μου ξαναϊδῆ ἔνα τέτοιο πρᾶγμα. Στὸ τέλος ἐνίκησε δὲ πατέρας μου καὶ ἀπὸ τότε δὲ θαυμασμός μου καὶ δὲ φόβος μου γι' αὐτὸν ἔγινε ἀκόμη μεγαλυτερος, γιατὶ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου πόσο δυνατός ήταν. Αὐτὴ εἶνε δὲ πρώτη μου ἀνάμνησις ἀπὸ παλαιστική συνάντησι καὶ σᾶς λέω πῶς ἄφησε ἀνεξάλειπτη ἐντύπωσι στὸ μυαλό μου. Σὰν παιδί κι' έγὼ ἔπαιξα μαζύ μὲ τ' ἄλλα παιδιά στὰ παιχνίδια τους, ἀλλὰ δὲν εἶχα καμμιὰ ξεχωριστὴ ἐπίδοσι, οὔτε στὸ τρέξιμο, οὔτε στὴν δύναμι. 'Αλλὰ καὶ στὸ σχολεῖο δὲν ήμουν τίποτε τὸ ἔξαιρετικό. Μόλις καὶ τὰ κατάφερνα νὰ προσιθάζωμαι κάθε χρόνο. Δὲν ἔμεινα ποτέ μου στὴν ἵδια τάξη, ἀλλὰ δὲν προσιθάσθηκα ποτέ μου μὲ σπουδαῖο

ἐαθμό. Αὐτὸ κράτησε ώς τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀποφάσισα νὰ πάω σιγὴν Ἀμερικὴ καὶ ἀπὸ τότε ἄλλαξε ἐντελῶς ἡ ζωὴ μου.

Ήταν τότε κατὰ τὸ 1911, τὸ μεγάλο ρεῦμα τῆς μετανάστευσεως. "Ολοι ἔφευγαν καὶ πήγαιναν στὴν Ἀμερικὴ νὰ βροῦν τὴν τύχη τους. "Ἐνα πλῆθος γνωστοί μας καὶ συγγενεῖς μας ξεκινοῦσαν κάθε τόσο. 'Ως κι' ἔνας ἀδελφός μου ἀκόμη, δὲ Θανάσης, εἶχε κι' ἔκεινος φύγει γιὰ τὸΝέο Κόσμο καὶ φαίνοταν πολὺ εύχαριστημένος μὲ τὴν ἐργασία ποὺ ἔκανε ἔκει.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

'Έγὼ ήμουν δεκατριῶν ἔτῶν. Πάντοτε εἶχα μέσα μου τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν ἀνεξαρτησία, ἀλλὰ τὴν ἐποχὴ ἔκεινη ἡ ἀγάπη μου αὐτὴ ἔγινε ἀκόμη δυνατώτερη. Είχα πάψει πειά νὰ εἴμαι τὸ παιδάκι ποὺ νόμιζε δὲτι δὲ καλύτερος προορισμὸς τῆς ζωῆς του ήταν νὰ γίνη καλόγερος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν μποροῦσα πειά νὰ ἀνέχωμαι τὴν σιδερένια πειθαρχία ποὺ μᾶς ἐπέβαλλε δὲ πατέρας μου. "Ἐτσι ἀπεφάσισα γὰ φύγω ἀπὸ τὸ σπίτι μου κι' ἀπὸ τὸ χωριό μου καὶ νὰ πάω στὴν Ἀμερική. Οι γονεῖς μου, ἐγνοεῖται, ἔφερναν μεγάλες αντιρρήσεις, ἀλλὰ έγὼ εἶχα πάρει τὴν ἀπόφασί μου καὶ δὲν ἔννοούσα μὲ κανένα τρόπο νὰ τὴν ἀλλάξω. Στὸ τέλος ἀναγκάστηκαν κι' αὐτοὶ νὰ ὑποχωρήσουν καὶ μὲ ἄφησαν νὰ φύγω, ὅχι μόνος μου βέβαια, γιατὶ οὔτε στὸ βαπόρι δὲν θὰ μὲ δέχονταν μοναχό μου, ἀλλὰ μὲ κάποιον ἀδελφό μου, ποὺ κι' ἔκεινος ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀμερική. Ξεκίνησα λοιπὸν μὲ τὸν ξάδελφό μου, πήγαμε στὰς Πάτρας καὶ ἀπὸ ἔκει μπήκαμε σ' ἔνα ἀπὸ τὰ μεγάλα υπερωκεάνεια ποὺ ἔκαναν τὴ γραμμὴ 'Ελλάδος — Ἀμερικῆς.

Σημειώστε δὲτι ήταν δὲ πρώτη φορὰ ποὺ πήγαινα πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ 'Αργος, καὶ δὲτι ώς τὴν ήμέρα ἔκεινη δὲν εἶχα κάνει κανένα ταξίδι, οὔτε ώς τὸν Πειραιά κἄν, οὔτε εἶχα ξαναμπῆ ποτέ μου σὲ πλοιό. Καταλαβαίνετε λοιπὸν τί ἐντύπωσι μοῦ ἔκανε τὸ πρῶτο μου υπερωκεάνειο ταξίδι καὶ πῶς μοῦ φάνηκε δὲ Νέα Υόρκη ὅταν τὴν πρωτοαντίκρυσα. Δὲν τὰ ἔχασα δύμας καθόλου. Μόλις βγῆκα στὴν Νέα Υόρκη καὶ τελείωσαν δὲ πρῶτες διατυπώσεις, βάλθηκα εύθὺς νὰ βρῶ δουλειά.

Ξαφνικά ἔρχεται κάποιος καὶ μοῦ λέει δὲτι δὲ ἀδελφός μου δὲ Θανάσης αὐτὸς ποὺ εἶχε πάει στὴν Ἀμερική πρὶν ἀπὸ μένα, βρισκόταν κάπου ἔκει κοντὰ στὴν Νέα Υόρκη. Αὐτὸ μὲ ἀναστάτωσε. 'Έγὼ, σκέφθηκα, ἔφυγα ἀπὸ τὸ χωριό μου μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὴν εἴμαι ύπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ πατέρα μου καὶ γιὰ νὰ γίνω αὐτεξούσιος, καὶ τώρα νὰ ἔρθω ἔδω καὶ νὰ βρεθῶ ύπὸ τὴν κηδεμονία τοῦ ἀδελφοῦ μου;

Καὶ μὲ τὴν σκέψη αὐτὴν, μαζεύω τὰ πράγματά μου, ποὺ δὲν τὰ εἶχα ἀκόμη λύσει καλά-καλά καὶ σηκώνομαι καὶ φεύγω καὶ πηγαίνω στὴν ἄλλη ἀκρη τῆς Αμερικῆς, στὴν καλλιφόρνια! 'Ἔκει ήμουν βέβαιος πῶς θὰ ήμουν μοναχός μου.

Μοναχός μου ήμουν βέβαια, ἀλλὰ ήμουν καὶ τελείως ἀπροστάτευτος. Γι' αὐτὸ παιδεύτηκα σκληρά γιὰ ν' ἀποκτήσω τὰ πρῶτα μου χρήματα καὶ νὰ ἔξοικονομῶ δσα χρειάζονταν γιὰ τὴν συντήρησί μου. 'Η πρώτη δουλειά ποὺ ἔκανα ήταν νὰ κουβαλῶ νερὸ στοὺς ἔργατες ποὺ ἀνοιγαν ἔκει μιὰ οιδηροδρομικὴ σήραγγα!

Τότε εἶδα καὶ τὴν πρώτη πάλη στὴ ζωὴ μου. 'Ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ μιὰ συνάντησις μεταξὺ τοῦ 'Ελληνος παλαιστοῦ Δημητρέλη καὶ τοῦ Ζεμπίσκου. 'Ολοι μιλοῦσαν γύρω μου γι' αὐτὴ τὴν πάλη κι' ἔτσι κινήθηκε καὶ μένα τὸ ἐνδιαφέρον μου νὰ πάω νὰ τὴν ίδω. Τὸ φθηνότερο δύμας εἰσιτήριο ἔκόστιζε 50 σέντς καὶ ποὺ νὰ βρῶ έγὼ ἔνα ποσὸν τόσο κολοσσιαίον! 'Αναγκάστηκα λοιπὸν νὰ τὰ δανεισθῶ τὰ χρήματα αὐτὰ καὶ ἔτσι ἐπῆγα. 'Ἐννοεῖται δύμας δὲτι δὲ θέσις μου στὸ ἀμφιθέατρο βρισκόταν τόσο ψηλά, ώστε ἀπὸ κεῖ ποὺ καθόμουν ἔβλεπα τοὺς ἀνθρώπους σὰν μυῖγες. Δὲν μ'. ἔνοιαζε

"Ἐνα επιτυχέστατο σκίτσο τοῦ Τζίμ Λόντου

ύμως καθόλου, άλλα περίμενα μὲ μεγάλη άγωνία ν' άρχηση ή πάλη. "Αξαφνα παρουσιάζονται οι άθληται κι' ανεβαίνουν στήν παλαίστρα, στὸ «ρίγκ», όπως λέγεται. Ο Ζεμπίσκυ ήταν ένας άθλητικώντας ἄνδρας, σωστός Ήρακλῆς. Μόλις λοιπὸν ἀνέβηκε στήν παλαίστρα, ἐσταύρωσε τὰ χεριά του μπροστά του καὶ ἔτράθηκε τὴν φανέλλα ποὺ φοροῦσε καὶ τὴν πέταξε ἀπὸ πάνω του. Τὴν στιγμὴν ἐκείνη μοῦ φάνηκε τόσο πελώριος, οἱ μυῶνες του τόσο δυνατοὶ καὶ γενικά ἡ ἐμφάνισίς του τόσο ἐπιθλητική, ώστε αἰσθάνθηκα πραγματικὸ τρέμο 6λέποντάς τον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ θαυμασμό. Παρηκολούθησα μὲ ἀκόμη μεγαλύτερη άγωνία τὴν πάλη, ή ὅποια τελείωσε μὲ νίκη τοῦ Ζεμπίσκυ, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς πάλης, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ἔφυγε, ἔγὼ δὲν ἔφυγα, ἀλλὰ κατέβηκα ἀπὸ τὴν θέσιν μου καὶ στάθηκα στήν ἔξωπορτα. "Ηθελα μὲ κάθε τρόπο νὰ ξαναϊδῶ τὸν Ζεμπίσκυ ἀπὸ κοντά. Μόλις 6γήκε λοιπὸν ἔξω τὸν πῆρα τὸ κατόπιν καὶ τὸν παρηκολούθησα ἐπὶ ὥρα πολλὴ σὲ μιὰ ἀπόστασι μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ Σύνταγμα στήν Όμονοια, ἔχοντας τὰ μάτια μου καρφωμένα ἐπάνω του καὶ μὴ 6λέποντας τίποτε ἄλλο γύρω μου.

"Υστερα ἀπὸ πέντε χρόνια ἔτυχε νὰ παλαιώψω ἔγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὸν Ζεμπίσκυ καὶ στήν πάλη ἐκείνη μείναμε 6σόπαλοι. Τοῦ 6λεγα λοιπὸν τότε τὴν καταπληκτικὴ ἐντύπωσι ποὺ μοῦ εἶχε κάνει ὅταν τὸν πρωτεῖδα καὶ γελούσαμε.

Αὐτὴ ή πάλη καὶ ἐκείνη τοῦ πατέρα μου εἶνε ἡ ζωήρότερες παιδικές μου ἀναμνήσεις καὶ ἔχουν μείνει ἀνεξάλεπτες στὴ μνήμη μου. Κ' 6σως αὐτὲς νὰ μοῦ δημιούργησαν τὴν ἀγάπη μου πρὸς τὸ γύμνασμα αὐτό, ποὺ ἐκδηλώθηκε ὅμως φανερά πάρα πολὺ ἀργότερα.

ΣΤΗΝ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΣΧΟΛΗ

Λίγοι μῆνες εἶχαν περάσει μετὰ τὴν ἀφίξη μου στὴν Αμερικὴ καὶ κατώρθωσα νὰ 6ρῶ μιὰ ἐργασία λιγώτερο κουραστικὴ καὶ πιὸ μόνιμη. Μῆπηκα ὡς «παΐδι» σ' ἔνα παντοπωλεῖο καὶ ἡ δουλειά μου ήταν νὰ πηγαίνω τὰ ψώνια στὰ σπίτια. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐκτός ἀπὸ τὸν μισθό μου εἶχα πότε - πότε καὶ κάνει φιλοδώρημα ἀπὸ τοὺς πελάτες τοῦ μαγαζίου καὶ κάνοντας μεγάλες οἰκονομίες μπόρεσα ἐπιτέλους νὰ πραγματοποιήσω τὸν μόνο μου πόθο: Νὰ ἐγγραφῶ δηλαδὴ σὲ μιὰ νυκτερινὴ Σχολὴ γιὰ νὰ μάθω σωστηματικὰ τὴν ἀγγλικὴ γλώσσα καὶ συγχρόνως νὰ γυμνάζωμαι.

Γράφηκα λοιπὸν στὴ Σχολὴ καὶ παρακολούθησα τακτικώτατα τὰ μάθηματα, ἀλλὰ μὲ μεγαλύτερον ἀκόμη ἐνθουσιασμὸ τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς. Ἀργότερα ήρθαν πάλι κακές

μέρες. Τὰ «εἰσοδήματά μου» μου ἐλαττώθηκαν. Ἀναγκάστηκα νὰ διακόψω τὰ μαθήματα μου στὴ νυκτερινὴ σχολὴ προτίμησα ὅμως νὰ στερηθῶ ὁ τιδήποτε γιὰ νὰ μὴ πάψω τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς. "Ολη τὴν ήμέρα ἐδούλευα καὶ δὲν ἔθλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ σχολάσουμε γιὰ νὰ τρέξω στὸ γυμναστήριο.

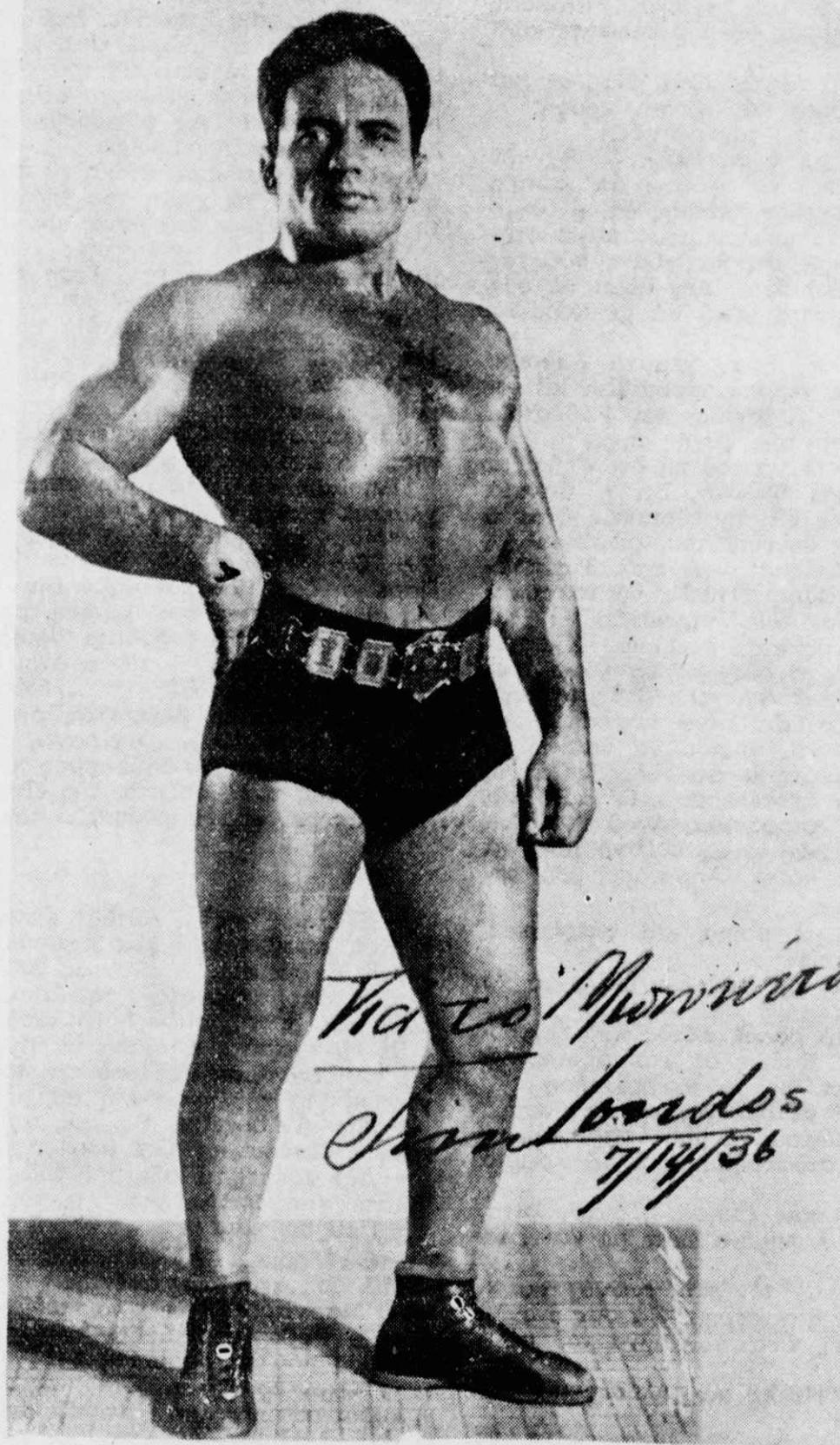
Στὸ γυμναστήριο αὐτὸν πηγαίναμε χιλιάδες παιδιά, γιατὶ στήν Αμερικὴ ὅλοι, μικροὶ - μεγάλοι, πλούσιοι καὶ φτωχοὶ είναι φίλαθλοι. Ἐγὼ ὅμως πήγαινα τακτικώτερα καὶ νωρίτερα ἀπὸ ὅλους. Στὶς ἐπτά 6ρισκόμουν ἐκεῖ καὶ ἔφευγα τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔφευγε καὶ ὁ δάσκαλος, ὅταν πειὰ δὲν 6ρισκόταν κανένα ἄλλο παιδί στὸ γυμναστήριο.

Στὸ τέλος ὁ δάσκαλος μὲ πρόσεξη. Εἶδε τὴν προθυμία μου, τὴν ἀγάπη μου στὸν ἀθλητισμὸ καὶ μὲ συμπάθησε πολὺ. Μὲ ρώτησε ποιὸς ἥμουν καὶ ποὺ ἐργαζόμουν καὶ θέλησε νὰ μὲ υποστηρίξῃ καὶ νὰ μοῦ 6ρῇ μιὰ καλύτερη δουλειά. Καθὼς λοιπὸν τὸ πραγματικὸ του ἐπάγγελμα ήταν ἡλεκτρολόγος (γιατὶ μόνον τὸ 6ράδυ 6κανε τὸ δάσκαλο τῆς γυμναστικῆς) μὲ πῆρε στὴ δουλειά του γιὰ 6οηθό.

Μαζύ του ἔμεινα ἀρκετὸν καιρὸν, γιατὶ ήταν λαμπρὸς ἀνθρώπος καὶ τὸν συμπαθοῦσα πολὺ καὶ ἀργότερο ὅταν ἀφωσιώθηκα ἀποκλειστικὰ στὸν ἀθλητισμὸ, τὸν πῆρα γιὰ προπονητή μου. Γιὰ νὰ πῶ διως τὴν ἀλήθεια, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἡλεκτρολόγου δὲν μὲ τραβοῦσε καθόλου. Μοῦ φανιόταν πολὺ ριψοκίνδυνο ἐπάγγελμα, ὅπως ήταν ἄλλωστε. "Αλλοι πάθαιναν ἡλεκτροπληξίες, ἄλλοι γκρεμίζονταν ἀπὸ τὶς σκαλωσιές καὶ σκοτωνόντουσαν, κάθε μέρα τέλος πάντων κάτι θὰ συνέβαινε. "Ετοι, παρ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχα στὸν δάσκαλό μου, ἀναγκάστηκα νὰ τὸν ἐγκαταλείψω καὶ νὰ ψαξω νὰ 6ρῶ ἔνα ἄλλο ἐπάγγελμα. Κ' 6τοι ξαναπήγα πάλι σ' ενα παντοπωλεῖο.

Τὴν γυμναστικὴ ὅμως δὲν ἐννοοῦσα νὰ τὴν ἐγκαταλείψω. Μόλις μοῦ ἔμεινε μιὰ στιγμὴ ἐλεύθερη, ἔτρεχα στὸ γυμναστήριο καὶ γυμναζόμουν. "Ολα τὰ γυμνάσματα μοῦ ἀρεσαν. Γυμναζόμουν καὶ στοὺς ἀλτῆρες καὶ στὰ μονόζυγα, καὶ στὰ δίζυγα καὶ στὴν πυγμαχία, καὶ στὸ δρόμο, καὶ στὸ πήδημα, καὶ ἥμουν σὲ δλα πολὺ καλός. Ήταν δύμως τέτοια ἡ μανία μου μὲ τὴ γυμναστικὴ, ποὺ ἀντὶ νὰ μοῦ κάνῃ καλὸ στὸ τέλος μοῦ 6κανε κακό. Ἀπὸ τὴ μεγάλη κούρασι καὶ ἀπὸ τὸ ξύλο ποὺ ἔτρεγα ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά ὅταν ἐπάλαια μαζύ τους, εἶχα καταντήσει σὲ μαῦρα χάλια. "Ημουν ἀδύνατος, χλωμός καὶ μαῦρος ἀπὸ τὰ χτυπήματα.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Μιὰ τελευταῖς φωτιμαράφια τοῦ Τζίμ Λόντου, μὲ ἀφιέρωσι τοῦ διασήμου «Ελληνος πρωτοπαλαιστοῦ στὸ «Μπουκέτο»